

ОБОВ'ЯЗКОВА УЧАСТЬ У ВИБОРАХ

Чи повинно голосування бути обов'язковим в сучасній демократичній країні?

Ким би ти не був і ким би ти не була, прийди на вибори і вліпи галку у виборчий бюлетень за свої погляди. Якими б вони не були... #вліпизасебе.

– #вліпизасебе, Українська ініціатива сприяння голосуванню, особливо серед молодих людей¹

1

1 **Вступ**

2 Вільні та справедливі вибори мають дуже важливе значення для демократичної країни. Вони
3 роблять можливим насправді представницьке врядування. Шляхом голосування люди
4 висловлюють свої погляди на врядування. Вони обирають лідерів, які, на їхню думку,
5 покращать їхню країну і громаду. Але що трапляється, коли люди вирішують не голосувати?
6 Що це говорить про демократію? Що необхідно зробити, аби підвищити активність
7 виборців? Чи, можливо, активність виборців не є проблемою?

8 В порівняно молодих демократичних країнах активність виборців зазвичай є високою.
9 Наприклад, 84,2% зареєстрованих виборців (загалом 31 891 742 людей) взяли участь в
10 президентських виборах і референдумі за незалежність в 1991 році.² В першому турі
11 президентських виборах, що пройшли в березні 2019 року, взяли участь 62,8%. В деяких
12 більш старих демократичних країнах багато людей не голосують. В президентських виборах
13 2016 року в США прийняло участь 55,7% виборців, що мали право голосу.³ Активність під
14 час регіональних виборів зазвичай є ще нижчою. Кількість людей, що прийняли участь в

15 голосуванні під час позачергових виборів до Верховної Ради України в 2019 році, склала
16 49,84%.⁴

17 Багатьох людей непокоїть активність виборців. Вони бояться того, що якщо громадяни не
18 голосуватимуть, буде обрано некваліфікованих або поганих лідерів, або ж що такі лідери
19 залишаться при владі. Вони піддають сумніву, що лідери будуть підзвітними. Як лідери
20 можуть виступати від імені “людей”, коли так мало людей фактично їх обрало?

21 **Історія питання**

22 В демократичних країнах існує багато стратегій підвищення активності виборців, включаючи
23 полегшення порядку голосування. **Реєстрація виборців** є одним з факторів, що визначають,
24 наскільки легко голосувати виборцям, які мають право голосу. В деяких країнах реєстрація
25 відбувається автоматично. Наприклад, громадяни Німеччини автоматично реєструються для
26 голосування, коли заповнюють реєстраційну форму, яка на законодавчому рівні вимагається
27 від усіх мешканців країни. Після цього напередодні виборів виборці автоматично отримують
28 поштою картку для голосування.⁵ В середньому участь в виборах в Німеччині приймає
29 84,11% виборців.⁶ В інших країнах для того, аби голосувати, виборцям доводиться самостійно
30 здійснювати певні дії щодо реєстрації. Наприклад, в Мексиці **виборці, що мають право**
31 **голосу**, повинні особисто ввести офіційну реєстраційну форму до Федерального реєстру
32 виборців в своєму виборчому окрузі.⁷ Середня активність виборців під час президентських
33 виборів в Мексиці складає 65,44%.⁸

34 В деяких демократичних країнах з особливими проблемами стикаються **внутрішньо**
35 **переміщені особи** (ВПО). Це – люди, які покинули місця свого проживання аби уникнути
36 збройного конфлікту, порушень прав людини або стихійні чи породжені людською
37 діяльністю лиха, але залишаються в межах кордонів своєї країни.⁹ В Україні в лютому 2019
38 року 4% всіх виборців є ВПО, що були переміщені з Криму, Донецької та Луганської
39 областей. ВПО мають право голосувати на президентських та парламентських і місцевих
40 виборах в Україні, але при цьому повинні дотримуватись спеціальної процедури. Деякі люди
41 не знайомі з цією процедурою. В результаті цього під час опитування, проведеного
42 Міжнародною організацією з міграції в 2018 році, 44% опитаних ВПО в Україні вказали, що
43 вони планують голосувати на наступних президентських та парламентських виборах. Серед

44 тих, хто сказали, що вони не планують голосувати, 37% були впевнені, що вони не мають
45 права голосувати, а 12% вказали, що вони не знають про існування спеціальної процедури,
46 яка дозволяє ВПО голосувати.¹⁰

47 Існують інші можливості для підвищення активності виборців. Коли посадові особи
48 виборчих органів розміщують місця для голосування в зручних місцевостях і забезпечують
49 роботу виборчих дільниць до більш пізнього часу або на протязі більшої кількості днів,
50 участь в голосуванні приймає більше людей. Посадові особи виборчих органів також можуть
51 підвищити активність виборців шляхом організації дострокового голосування або
52 голосування поштою до дня проведення виборів.

53 Деякі люди вважають, що від людей необхідно вимагати участі в голосуванні. Це називається
54 **обов'язковим голосуванням**. В країнах, де існує обов'язкове голосування, виборці не
55 зобов'язані голосувати за якогось конкретного кандидата, але вони повинні бути здатними
56 довести, що вони проголосували. В деяких місцях таким виборцям в документі, що засвідчує
57 їхню особу, на місці голосування роблять відмітку.

58 В 26 демократичних країнах від громадян вимагається участь в загальнонаціональних виборах.
59 До таких країн відносяться Аргентина, Австралія, Бельгія, Еквадор, Греція, Сінгапур,
60 Швейцарія та Уругвай. В деяких випадках, в разі відсутності у громадян поважної причини,
61 проти них можуть бути застосовані **санкції**, якщо вони не голосуватимуть. В Перу штраф
62 складає близько 200 Українська гривня. Тим, хто не голосує, в Перу може також бути
63 відмовлено в отриманні банківських кредитів, а також заборонено отримувати державні
64 товари та послуги. В Австралії люди, які не голосують і не мають при цьому поважної
65 причини, повинні сплатити штраф в розмірі 600 Українська гривня. В деяких країнах закони
66 про обов'язкове голосування рідко втілюються в життя.¹¹

67 Чи повинно в сучасній демократичній країні голосування бути обов'язковим? Розглянемо
68 аргументи.

69 **Аргументи**

70 ***Так, в сучасній демократичній країні голосування повинно бути обов'язковим.***

71 “Обов'язкове голосування забезпечило б більш широку, більш репрезентативну вибірку
72 електорату. У кінцевому підсумку, головним результатом обов'язкового голосування є більш
73 довершена демократія. Це демократія, в якій цінність мають голоси людей, які найлегше
74 втрачають бажання приходити на вибори: наприклад, бідні люди і представники громад
75 меншин”.

76 – Валід Елі, австралійський репортер, тележурналіст і викладач політології, в статті, що
77 була написана в 2017 році¹²

- 78 • Вибори за участі великої кількості виборців є більш легітимними, тому що вони краще
79 відбивають волю людей.
- 80 • Закони про обов'язкове голосування дійсно підвищують активність виборців.
81 Дослідження, проведене в західно-європейських країнах, в яких існує законодавство
82 про обов'язкове голосування і де воно виконується, виявило, що активність виборців
83 підвищилася на 10-15 відсотків. В Австралії активність виборців складає в середньому
84 95 відсотків.
- 85 • В Австралії явка під час виборів складає в середньому 95 процентів.¹³
- 86 • Обов'язкове голосування підвищує кількість голосуючих серед людей, які історично
87 менше схильні до участі у виборах. В цілому, у світі більш заможні й краще освічені
88 люди частіше схильні приймати участь у виборах, аніж бідніші та менш освічені
89 люди. Причиною цього може бути те, що останні менше знають про кандидатів, не
90 знають, як голосувати, або повинні працювати. Через це політики можуть приймати
91 закони, що виявляються більш корисними для багатих і більш освічених виборців,
92 оскільки саме вони голосували за надання їм влади. Обов'язкове голосування підвищує
93 важливість голосів людей, які в противному разі могли не голосувати, і це добре для
94 демократії.
- 95 • В більшості демократичних країн громадяни мають обов'язки та потреби. Наприклад,
96 в багатьох країнах від громадян вимагається сплачувати податки, приймати участь в
97 перепису населення, виконувати роль суддів в судах присяжних, служити в збройних
98 силах, а також виконувати інші обов'язки, які приносять загальну користь суспільству.
99 Тому необхідність вимагати участі в виборах є обґрунтованою.

- 100 • Обов'язкове голосування здатне виховувати виборців. Якщо люди знатимуть, що вони
101 повинні голосувати, вони можуть приділяти більше уваги існуючим проблемам. Вони
102 можуть йти на вибори більш інформованими.
- 103 • Закони про обов'язкове голосування є підтвердженням того, що участь в голосуванні є
104 вкрай важливою частиною демократичної громадянськості. Крім того, обов'язкове
105 голосування може створювати відчуття громадянського обов'язку та відповідальності
106 серед населення країни.
- 107 • Багато кандидатів і політичних партій використовують кампанії з формування
108 негативного відношення до голосування аби “налякати” людей і змусити їх не
109 приймати участь у виборах. Обов'язкове голосування знизило б стимули для
110 розміщення рекламних матеріалів, що мають на меті створення негативних вражень.

111 ***Ні, голосування в сучасній демократичній країні не повинно бути обов'язковим.***

112 “Обов'язкове голосування входить у протиріччя з деякими визначальними ознаками
113 ...демократії — воно порушує особисті свободи, а також вільний вибір того, брати чи не брати
114 участь в політичній або громадянській діяльності.”

115 – *Вася Стоілов, Міжнародна фундація з питань виборчих систем¹⁴*

- 116 • **Авторитарні** уряди часто змушують людей голосувати та приймати участь в
117 політичних зібраннях для того, щоб створити видимість популярності їхніх лідерів.
118 Коли в виборах приймає участь така велика кількість людей, обов'язкове голосування
119 надає спотвореним виборам вигляд легітимності. Добровільне голосування робить
120 демократію більш прозорою.
- 121 • Люди, яких задовольняє стан речей, можуть не відчувати потреби у голосуванні.
122 Низька активність виборців може бути ознакою загального задоволення виборців
123 існуючою системою. Так само, якщо люди будуть дійсно зацікавлені в результатах
124 виборів, вони голосуватимуть.
- 125 • З іншого боку, деякі люди вирішують не голосувати в якості своєрідного протесту.
126 Люди не повинні мати голосувати за політиків, яким вони не довіряють.

- 127 • Люди, яких змушують голосувати, можуть приймати не мудрі або усвідомлені
128 рішення. Вони можуть просто проголосувати за когось навмання і звести нанівець
129 голоси людей, які є дійсно небайдужими. Демократичним країнам не потрібна більш
130 активна участь людей, які не знають про кандидатів чи про існуючі проблеми, або ж
131 яким до них байдуже.
- 132 • Існують більш ефективні шляхи підвищення активності виборців. Демократичним
133 країнам потрібно краще інформувати потенційних виборців щодо існуючих проблем
134 і планів кандидатів. Тоді люди знатимуть, що стоїть “на кону”, і чому їм потрібно
135 голосувати.
- 136 • Обов'язкове голосування може виявитися особливо обтяжливим для виборців з
137 низьким рівнем доходів, які можуть не мати гнучкості аби вивільнити час від роботи
138 для участі в голосуванні. В країнах, де на людей, що не голосують, накладають
139 штрафи, таке покарання також може справляти більш негативний вплив на виборців з
140 низьким рівнем доходів.
- 141 • Добровільне голосування надихає людей приймати на себе особисту відповідальність
142 за свою демократичну країну.

143 **Висновок**

144 Чи покращує демократію обов'язкове голосування? Чи робить воно виборців більш або менш
145 інформованими? Чи воно посилює або послаблює силу громадян, яку вони можуть
146 використати для того, аби отримати найкращий можливий уряд? Чи існує якась проміжна
147 позиція між сторонами “Так” і “Ні”, яка здатна адекватно задовольнити стурбованість обох
148 сторін?

Глосарій

Авторитарний: характеризує державу, яка має сильну владу. Людям не дозволяється піддавати сумніву авторитет такої держави. У людей мало свобод. Якщо людям дозволяється голосувати на виборах, то такі вибори зазвичай не є вільними та справедливими.

- **Активність виборців:** процент виборців, що мають право голосу, які віддали свої голоси на виборах. Наприклад, якщо активність виборців на загальнонаціональних виборах складає 40 процентів, це означає, що з усіх людей, які мали право голосувати, лише 40 відсотків фактично проголосували.
- **Виборці, що мають право голосу:** люди, що відповідають кваліфікаційним вимогам для участі в виборах.
- **Внутрішньо переміщені особи:** люди, які покинули місця свого проживання аби уникнути збройного конфлікту, порушень прав людини або стихійні чи породжені людською діяльністю лиха, але залишаються в межах кордонів своєї країни.
- **Перепис:** офіційний підрахунок або опитування населення.
- **Представницьке врядування:** форма врядування, при якій люди обирають посадових осіб для здійснення дій від їхнього імені.
- **Обов'язкове голосування:** закон, який вимагає від громадян, що мають право голосу, зареєструватися і голосувати під час загальнонаціональних та/або місцевих виборів.
- **Реєстрація виборців:** вимога зареєструватися для того щоб ім'я відповідної особи було занесено у список офіційних виборців. Процес реєстрації у різних штатах є різним.
- **Референдум:** пряме та загальне голосування, в якому всі виборці, які мають право голосу, можуть проголосувати щодо якоїсь конкретної пропозиції або політики.
- **Санкції:** загроза покарання за невиконання закону або правила.

Використана література

---

¹ Vliyzasebe, “Home,” <https://vliyzasebe.com>

² Statista, “Turnout of voters for presidential elections in Ukraine from 1991 to 2019,” <https://www.statista.com/statistics/996906/voter-turnout-ukraine-presidential-elections/>

³ Federal Election Commission, “Election Results for the U.S. President, the U.S. Senate and the U.S. House of Representatives,” December 2017, <https://www.fec.gov/resources/cms-content/documents/federaelections2016.pdf>

⁴ “Final Ukraine Election Results Confirm Zelenskiy Landslide,” *RadioFreeEurope*, July 26, 2019, <https://www.rferl.org/a/final-ukraine-election-results-confirm-zelenskiy-landslide/30076731.html>

⁵ Angloinfo Germany, “Voting in Germany,” <https://www.angloinfo.com/how-to/germany/moving/voting>

⁶ ElectionGuide, “Federal Republic of Germany,” <https://www.electionguide.org/countries/id/82/>

⁷ Instituto Nacional Electoral, “Electoral Registry,” <https://www.ine.mx/electoral-registry/>

⁸ Carina Garcia, “Voter turnout in Mexico,” *El Universal*, January, 2, 2018 <https://www.eluniversal.com.mx/english/voter-turnout-mexico>

⁹ United Nations High Commissioner for Refugees, “IDP Definition,” <https://emergency.unhcr.org/entry/44826/idp-definition>

¹⁰ Global Protection Cluster, “Voting Rights of Internally Displaced Persons in Ukraine,” February 2019, https://www.globalprotectioncluster.org/wp-content/uploads/Advocacy-Note_-_Voting-Rights-of-IDPs_ENG.pdf

¹¹ International Institute for Democracy and Electoral Assistance, “Compulsory Voting,” <https://www.idea.int/data-tools/data/voter-turnout/compulsory-voting>.

¹² Waleed Aly, “Voting Should be Mandatory,” *The New York Times*, January 19, 2017, <https://www.nytimes.com/2017/01/19/opinion/voting-should-be-mandatory.html>.

¹³ “In Australia, voting is mandatory, easy, and often fun. Is there a lesson for Canada?” *CBC Radio*, October 18, 2019, <https://www.cbc.ca/radio/day6/mandatory-voting-canada-s-weediversary-fighting-alongside-the-kurds-atwood-archives-dolly-parton-more-1.5324795/in-australia-voting-is-mandatory-easy-and-often-fun-is-there-a-lesson-for-canada-1.5324822>

¹⁴ Vassia Stoilov, “Perspectives: Should Mandatory Voting Laws be Implemented in the United States,” *Social Education* 75, no. 1 (January/February 2011): 12–16. https://www.americanbar.org/content/dam/aba/images/public_education/mandatory_voting.pdf.